

КАЛЕНДАР
В ЖЗРАЖДАНЕ

ЗА 1922 ГОД.

(ГОДИНА ШЕСТА)

№ 138.

цena 4 л.

КНИГОИЗДАТЕЛСТВО
„В ЖЗРАЖДАНЕ“
СОФИЯ

Книгоиздателство „ВЪЗРАЖДАНЕ“
СОФИЯ — УЛ. „БОТЕВ“ 13.

***	Неизвестния живот на Исуса (Тибетско евангелие)	2.—
***	Светлина по пътя	2.—
	Е. П. — Карма, индийско учение за деятелността	2.—
	М. ЛЕВИТИНА. Една свободна училищна община	1.50
	Д-р П. ЕЛЦБАХЕР. Анархизмът на Толстия	4.—
	ЧОНГ-КА-ПА. Ужасите на християнската цивилизация	2.—
	Х. ДЖОРДЖ. Бедността като престъпление	2.—
	„ Земелният въпрос	7.—
	„ Работнишкият въпрос	5.—
	„ Да дойде царството Ти!	1.—
	Д. Т. КАЦАРОВ. Учението на Л. Толстой	2.—
	А. НАЖИВИНА. Живота и учението на Джордж	2.50
	П. БУЛАНЖЕ. Животът и учението на Буда	2.—
	Н. АПОСТОЛОВ. Лев Толстой—живота и учението му	5.—
	В. ЧЕРТКОВ. Кървава или мирна революция	3.—
	Н. А. ВЕНЕТОВ. Стъпки по снега (стихове)	8.—
	Б-ДЕ СЕН-ПИЕР. Сурагското кафене разказ	0.50
	ИВ. НАЖИВИН. В лудницата	2.—
	С. СИМЙОНОВ. Бъдни вечер и др. разкази	2.—
	О. ШРЕЙНЕР. Петър Холкет. Бяло перо	2.—
	А. КИТАЕВ. За половото възпитание	3.50
	ФЕЛИКС ОРТ. За половият живот	2.—
***	Гласът на Толстия (статии и разкази)	4.—
	„ВОЙНА“. Албум с картини от Холарек и текст из Толстой, Мопасан, Хиряков и др.	10.—

КАЛЕНДАР
В ЖЗРАЖДАНЕ

ЗА 1922 ГОД.

(ГОДИНА ШЕСТА)

№ 138

КНИГОИЗДАТЕЛСТВО
„В ЖЗРАЖДАНЕ“
СОФИЯ

ЯНУАРИЙ

има 31 ден, денѣт е 10 ч., а ношѣта 14

1 Н.	† Нова година ☾	19
2 П.	Св. Игнат Богоносец	20
3 В.	Мжченик Юлиан	21
4 С.	Мжченик Анастасий	22
5 Ч.	10 Мжченика в Крит	23
6 П.	Преподобна Евгения	24
7 С.	† Рождество Христово	25
8 Н.	† Сѣбор Богородичен	26
9 П.	* Първомжчен. Стефан	27
10 В.	22,000 мжч. в Никод. ☾	28
11 С.	14,000 деца изб. за Хр.	29
12 Ч.	Мжченик Анисия	30
13 П.	Преподобни Мелания	31
14 С.	† Св. Василий Велики	1
15 Н.	† Силвестр Вапа римски	2
16 П.	Пророк Малахия	3
17 В.	Сѣбор 70 апостоли ☾	4
18 С.	Мжч. Теопемт (пост)	5
19 Ч.	† Богоявление Господне	6
20 П.	† Иванов ден	7
21 С.	Григори и Емили	8
22 Н.	† Мжченик Палиевкт	9
23 П.	Григорий Никийски	10
24 В.	Мжченик Теодосий ☾	11
25 С.	Мжченица Татяна	12
26 Ч.	Св. Ермил Стратилат	13
27 П.	Свети Отци в Синай	14
28 С.	Павел Тиверийски	15
29 Н.	† Чест. Вериги ап. Петра	16
30 П.	Св. Антоний Велики	17
31 В.	* Атанасов ден	18

ФЕВРУАРИЙ

има 28 дни, денѣт е 11 ч., а ношѣта 13

1 С.	Препод. Манарий ☾	19
2 Ч.	Св. Евтимий Велики	20
3 П.	Преподобни Максим	21
4 С.	Апостол Тимотей	22
5 Н.	† Климент Анкирски	23
6 П.	Преподобни Ксений	24
7 В.	* Григори Богослов ☾	25
8 С.	Преподобни Ксенефон	26
9 Ч.	Св. Моши Ioан Злат.	27
10 П.	Ефрем Сирий	28
11 С.	Игнат и Роман	29
12 Н.	† Три Светители	30
13 П.	Безср. Кира и Ioана	31
14 В.	Мжченик Трифон	1
15 С.	* Сретение Господне ☾	2
16 Ч.	☾ Преподобни Симеон	3
17 П.	Преподобни Исидор	4
18 С.	Агапи и Тодул	5
19 Н.	† Пр. Вукол (Местни Заг.)	6
20 П.	Преподобни Партения	7
21 В.	Великомжч. Теодора	8
22 С.	Св. Мжч. Никифор	9
23 Ч.	* Свети Харалампи	10
24 П.	Мжченик Василий ☾	11
25 С.	Преподобни Милетий	12
26 Н.	† Пр. Мартин. (Сир. Заг.)	13
27 П.	Преподобни Евксенти	14
28 В.	Апостол Онисим	15

МАРТ

има 31 ден, денџт е равен с ношџта

1 С.	Свети Памфилия	16
2 Ч.	Тодор Тирон ☿	17
3 П.	Св. Лев папа Римски	18
4 С.	* Тодоров ден	19
5 Н.	† Недеља Православна	20
6 П.	Св. Евстати Антиох.	21
7 В.	Обр. моши св. Евгени	22
8 С.	Мжч. Поликарп Смир.	23
9 Ч.	Обретение глави прел.	24
10 П.	Св. Тераси Царигр ☾	25
11 С.	Препод. Порфири Гас.	26
12 Н.	† Пр. Прокопи Декап.	27
13 П.	Преподобни Василия	28
14 В.	Мжч. Евдокия ☿	1
15 С.	Мжч. Теодор Кирински	2
16 Ч.	Преподобни Евтропи	3
17 П.	Преподобни Герасим	4
18 С.	Мжченик Конона	5
19 Н.	† Недеља Кржстопокл.	6
20 П.	Мжченик Василия	7
21 В.	Препод. геофилакт ☾	8
22 С.	* Младенци 40 мжчен	9
23 Ч.	Мжченик Кодрат	10
24 П.	Софрони Пат. Ерусал.	11
25 С.	Преподобна Теофана	12
26 Н.	† Моши Патриарха Ник.	13
27 П.	Преп. Венедикт	14
28 В.	Мжченик Агапиа ☿	15
29 С.	Мжч. Савина и Папа	16
30 Ч.	Алекси челов. Божий	17
31 П.	Св. Кир. Ерусалимски	18

АПРИЛ

има 30 дни, денџт е 13 ч., а ношџта 11

1 С.	Св. Хрисант и Дарий	19
2 Н.	† Св. отци Изб. в обител	20
3 П.	Преп. Епископ Яков	21
4 В.	Велико Мжч. Васили	22
5 С.	Пр. Никон и др. ☾	23
6 Ч.	Преподобни Захари	24
7 П.	† Благовешение	25
8 С.	* Лазаров Ден	26
9 Н.	† Цветница – Вржбница	27
10 П.	Пр. Иларийон Нови	28
11 В.	Пр. Марка и Кирила ☿	29
12 С.	Велика Среда	30
13 Ч.	Велики Четвртџк	31
14 П.	† Велики Петџк	1
15 С.	Велика Сџбота	2
16 Н.	† Вжкресение Христово	3
17 П.	† Велик Ден	4
18 В.	† Велик Ден	5
19 С.	Светла Среда	6
20 Ч.	Светли Четвртџк ☾	7
21 П.	† Светли Петџк	8
22 С.	Светла Сџбота	9
23 Н.	† Недеља Томина	10
24 П.	Св. Антип Пергам.	11
25 В.	Св. Васили Парийски	12
26 С.	Свешеномжч. Артемон	13
27 Ч.	Св. Март. Папа Рим. ☿	14
28 П.	Ап. Аристр. и Проф.	15
29 С.	Мжч. Агапи и Ириний	16
30 Н.	† Пр. Симеон Персийски	17

МАЙ

има 31 ден, денят е 15 ч., а нощта 10

1 П.	Св. Иоан Декаполит	18
2 В.	Пр. Иоан Вехтопеш.	19
3 С.	Пр. Теодор Трихин	20
4 Ч.	Св. Януари и други ☾	21
5 П.	Пр. Теодор от Сикей	22
6 С.	† Георгиев Ден	23
7 Н.	† Мжч. Сава стратилат	24
8 П.	Ап. Ев. Марко	25
9 В.	Еп. Васили Амасийски	26
10 С.	Мжченик Симеон	27
11 Ч.	Св. Апостол Иасон ☾	28
12 П.	Св. мжчен. в Козице	29
13 С.	Св. ап. Иак. бр. Иоан	30
14 Н.	† Пророк Еремия	1
15 П.	Свети Атанас Велики	2
16 В.	Мжч. Тим. и Маврий	3
17 С.	Мжченик Пелагий	4
18 Ч.	Мжченица Ирина	5
19 П.	Праведний Иов ☾	6
20 С.	Света Акакия	7
21 Н.	† Ап. Иоан Богослов	8
22 П.	Летен Николов ден	9
23 В.	Св. ап. Симеон Зилота	10
24 С.	† Свети Кирили и Методи	11
25 Ч.	† Възнесение Христово	12
26 П.	Мжченик Гликерий	13
27 С.	Мжченик Исидор ☾	14
28 Н.	† Преподобни Пахомия	15
29 П.	Пр. Теодор освещений	16
30 В.	Свети Ап. Андроник	17
31 С.	Св. Мжчен. Теодота	18

ЮНИЙ

има 30 дни, денят е 15 ч., а нощта 9

1 Ч.	Свети Патрикий	19
2 П.	Мжченик Галалея ☾	20
3 С.	* Св. Констант. и Елена	21
4 Н.	† Петдевятница	22
5 П.	† Св. Дух	23
6 В.	Препод. Симеон	24
7 С.	3-то обр. гл. Предтеча	25
8 Ч.	Св. Апостол Карп	26
9 П.	Мжч. Терапонд	27
10 С.	Преподобни Никит ☾	28
11 Н.	† Пр. Теодоси (Петр Заг)	29
12 П.	Преподобни Исакий	30
13 В.	Апостол Ермия	31
14 С.	Мжченик Юстина	1
15 Ч.	Никиф. Патр. Царигра.	2
16 П.	Мжченик Лукиян	3
17 С.	Митрофан Патриарх	4
18 Н.	† Доротеј Тирски ☾	5
19 П.	Преп. Висарион	6
20 В.	Св. Теод. еп. Ангирски	7
21 С.	Теодор Стратилат	8
22 Ч.	Св. Кирил Александ.	9
23 П.	Свещенном. Тимотей	10
24 С.	Ап. Вартол. и Варнава	11
25 Н.	† Онуфрий Велики ☾	12
26 П.	Мжч. Акелина	13
27 В.	Пророк Елисей	14
28 С.	Пророк Амос	15
29 Ч.	Тихон Амагунски	16
30 П.	Мжченик Мануил	17

ЮЛИЙ

има 31 ден, денџт е 14 ч., а ношта 10

1 С.	Мџченица Леонтия	18
2 Н.	† Ап. Юда бр. Господен	19
3 П.	Методия Патерски ☾	20
4 В.	Юлиан Тарсийски	21
5 С.	Евсевий Самосад.	22
6 Ч.	Мџченица Арапина	23
7 П.	* Рожд. Иоана предтеча	24
8 С.	Преподобни Февроний	25
9 Н.	† Преподобни Давид	26
10 П.	Самсон Странопр. ☾	27
11 В.	Моши Кира и Иоана	28
12 С.	† Петров ден	29
13 Ч.	Сџбор 12 апостоли	30
14 П.	Безср. Козма и Дамяна	1
15 С.	Честни ризи Богород.	2
16 Н.	† Мџченица Якинта	3
17 П.	Андрей Арх. Критски	4
18 В.	Атанасий Атонски ☾	5
19 С.	Свети Сисой Велики	6
20 Ч.	Преподобни Тома.	7
21 П.	Великомџч. Прокоп	8
22 С.	Великомџч. Панкрати	9
23 Н.	† 45 мџчен. в Никопол	10
24 П.	Пр. мџчен. Ефтимий ☾	11
25 В.	Мџч. Прокла и Илари	12
26 С.	Сџбор Арх. Гаврил	13
27 Ч.	Апостол Акил	14
28 П.	Мџченица Аулита	15
29 С.	Мџченик Атиноген	16
30 Н.	† Света Марина огнена	17
31 П.	Мџч. Ивакинта Емил.	18

АВГУСТ

има 31 ден, денџт е 13 ч. а ношта 11

1 В.	Преподобна Макрина	19
2 С.	* Свети пророк Илия	20
3 Ч.	Преподобни Симеон	21
4 П.	Мир. Мария и Магдал.	22
5 С.	Мџч. Трофин и др.	23
6 Н.	† Мџченица Христина	24
7 П.	Успение света Ана	25
8 В.	Св. мџчен. Ермолай ☾	26
9 С.	* Великомџч. Панталей	27
10 Ч.	Ап. Прохор и други	28
11 П.	Мџченик Каленик	29
12 С.	Ап. Сила и Сулиян	30
13 Н.	† Пр. Евдокия (Бог. заг.)	31
14 П.	Произх. Честни Крџста	1
15 В.	Моши Арх. Стефан	2
16 С.	Ис. Далм и Фавста ☾	3
17 Ч.	7 отци в Ефес	4
18 П.	Преподобни Евген	5
19 С.	† Преображен Господне	6
20 Н.	† Пр. Мџчен. Домети	7
21 П.	Емилиан изповедник	8
22 В.	Апостол Матей	9
23 С.	Мџченик Лаврентий ☾	10
24 Ч.	Архиџакон Еввла	11
25 П.	Мџч. Фотия и Аникий	12
26 С.	Максим изповедник	13
27 Н.	† Пророк Михей	14
28 П.	† Успение презв. Богор.	15
29 В.	Свети Обрус	16
30 С.	Мџченик Мирон ☾	17
31 Ч.	Мџч. Флора и Лавра	18

СЕПТЕМВРИЙ

има 30 дни, денѣт е равен с ношта

1 П.	Андрей Стратилат	19
2 С.	Пророк Самуил	20
3 Н.	† Апостол Тадей	21
4 П.	Мжч. Агатон и др.	22
5 В.	Мжченик Лупа	23
6 С.	Мжченик Ефтимий	24
7 Ч.	Апостол Въртол. ☉	25
8 П.	Мжч. Андрея и Натал.	26
9 С.	Преподобни Пимент	27
10 Н.	† Мойсеи Мурин	28
11 П.	Ос. Иоана Претеча пост	29
12 В.	Алекс. Патр. Царигр.	30
13 С.	Чест. пояс Богородич.	31
14 Ч.	Симеон стѣлпник ☾	1
15 П.	Мжч. Мамант и др.	2
16 С.	Антим Никомидийски	3
17 Н.	† Вавил Антиохийски	4
18 П.	Пророк Захарий	5
19 В.	Чудо Арханг. Михайла	6
20 С.	Мжченик Сазонт	7
21 Ч.	† Рождество Богород. ☉	8
22 П.	Иоким и Анна	9
23 С.	Минидора и други	10
24 Н.	† Преподобна Теодора	11
25 П.	Свешенномжч. Автон.	12
26 В.	Обнов. храма Господни	13
27 С.	* Кржстов ден	14
28 Ч.	Великомжч. Никита	15
29 П.	Великом. Ефтимий ☽	16
30 С.	София и 3-й джщери	17

ОКТОМВРИЙ

има 31 ден, денѣт е 11 ч., а ношта 13

1 Н.	† Преподобни Евмения	18
2 П.	Мжч. Трофим и други	19
3 В.	Великомжч. Евстатий	20
4 С.	Апостол Колрат	21
5 Ч.	Мжч. Фока и Иоана	22
6 П.	Зачатие Предтеча ☉	23
7 С.	Мжченица Текла	24
8 Н.	† Преподобна Ефросина	25
9 П.	Предст. Иоана Богосл.	26
10 В.	Мжч. Калистрат и др.	27
11 С.	Преподобни Харитон	28
12 Ч.	Преподобни Кирияк	29
13 П.	Мжченик Григорий ☾	30
14 С.	Апостол Анания	1
15 Н.	† Мжченик Киприян	2
16 П.	Мжченик Диониси	3
17 В.	Мжч. Иортей Атински	4
18 С.	Мжченица Хоратина	5
19 Ч.	Апостол Тома	6
20 П.	Мжч. Сергий и други	7
21 С.	Препод. Пелагия ☉	8
22 Н.	† Ап. Яков Алфеов	9
23 П.	Мжч. Евлампии и други	10
24 В.	Ап. Дякон Филип	11
25 С.	Св. мжч. Прова и др.	12
26 Ч.	Свети мжченик Карпа	13
27 П.	* Петков ден	14
28 С.	Мжч. Лукиян и др. ☽	15
29 Н.	† Мжчен. Логин сетник	16
30 П.	Пророк Осия	17
31 В.	Ап. Евангелист Лука	18

НОЕМВРИЙ

има 30 дни, денѣт е 10 ч., а ношта 14

1С.	* Свети Иван Рилски	19
2Ч.	Мъченик Артемия	20
3П.	Иларион Велики	21
4С.	Равноапостол Аверкия	22
5Н.	† Ап. Иаков бр. Госп. ●	23
6П.	Мъченица Ерета	24
7В.	Мъч. Мартирий и др.	25
8С.	† Димитров ден	26
9Ч.	Мъченик Нестор	27
10П.	Мъчен. Теренти и др.	28
11С.	Мъченица Анастасия	29
12Н.	† Мъч. Зин. и Зиновия ●	30
13П.	Апостол Стахий и др.	31
14В.	Козма и Дамян	1
15С.	Мъченик Акиндин	2
16Ч.	Свети мъч. Акепсим	3
17П.	Пр. Иоан Велики	4
18С.	Мъченик Галактион	5
19Н.	† Павел Епископ Цар ●	6
20П.	33 мъчен. в Мелетина	7
21В.	† Архангелов ден	8
22С.	Мъченик Онисифор	9
23Ч.	Апостол Ераст	10
24П.	Мъчен. Мина и други	11
25С.	Св. Иван Милостив	12
26Н.	† Свети Иван Златоуст	13
27П.	Ап. Филип (кол. заг.) ●	14
28В.	Мъчен. Гурий и други	15
29С.	Евангелист Матея	16
30Ч.	Григори Новокесар.	17

ДЕКЕМВРИЙ

има 31 ден, денѣт е 9 ч., а ношта 15

1П.	Мъч. Платон и Роман	18
2С.	Пророк Авдия	19
3Н.	† Григорий Декаполит	20
4П.	* Въвед. Пресв. Богород.	21
5В.	Апостол Филимон ●	22
6С.	Григори Акрагант	23
7Ч.	Мъченица Екатерина	24
8П.	Климент папа Римски	25
9С.	Преподобни Алипий	26
10Н.	† Мъченик Яков	27
11П.	Стефан Новий ●	28
12В.	Мъч. Парамон и др.	29
13С.	Ап. Андрей първозв.	30
14Ч.	Пророк Наум	1
15П.	Пророк Авакум	2
16С.	Пророк Софоний	3
17Н.	† Великомъч. Варвара	4
18П.	Преподобни Сава ●	5
19В.	† Св. Никола Чудотвор.	6
20С.	Св. Амвроси Медеол.	7
21Ч.	Преподобна Патапия	8
22П.	Света Анна	9
23С.	Свети мъч: Мина и др.	10
24Н.	† Данаил Стълпник	11
25П.	Св. Спиридон чудотв.	12
26В.	Мъчен. Евстагий и др.	13
27С.	Мъченик Тирс ●	14
28Ч.	Мъченица Елефтерия	15
29П.	Пророк Агей	16
30С.	Пророк Данаил	17
31Н.	† Мъченик Севастиян	18

Официални праздници

- ЯНУАРИЙ 1. Нова година; 7. и 8. Рождество Христово; 19. Богоявление; 31. Рождения ден на Н. Вел. Цар Борис III.
- МАРТ 4. Освобождението на Бжлгария.
- АПРИЛ 7. Благовещение; 16. и 17. Вжзкресение Христово.
- МАЙ 6. Гергйов-ден; 15. Тезоимения ден на Негово Велич. Царя; 24. Св. Св. Кирил и Методий; 25. Вжзнесение Господне (Спасов ден).
- ЮНИЙ 22. Петдесетница; 23. Сжшествието на Св. Дух.
- ЮЛИЙ 12. Петровден.
- АВГУСТ 28. Успение пресветая Богородица.
- ОКТОМ- 4. Вжзш. на Н. В. Ц. Борис III и 5.
ВРИЙ Независим. на Бжлгария.
- НОЕМВРИЙ 8. Димитров ден; 27. Празника на победите.

Освен горните празници, неприсжтствени дни сж още петжк и сжбота на страсната неделя и деня пред Рождество Христово и Нова година.

Праздничния ден трае от 6 ч. сутринта до 8 ч. вечерта.

Открита е подписка за XI год. (1921|22 г.) на

„ВЪЗРАЖДАНЕ“

Списание за обновяване живота в светлината на
разума и любовта

ИЗЛИЗА ВСЕКИ МЕСЕЦ — ОТ СЕПТЕМВРИ ДО ЮНИ

В всеки номер ще се поместват **Л. Н. Толстой**
неиздадени до сега статии от

Програма на списанието:

1. Религия и философия.		5. Вегетарианство, анти-алкохолизъм и природосъобразен живот.
2. Злото в личния и обществен живот и борбата с него.		6. Литература—повести, разкази и стихове.
3. Обществени и работнически движения.		7. Биографии.
4. Свободно възпитание и образование.		8. Критики и рецензии.

Редактор: СТ. АНДРЕЙЧИН.

Годишен абонамент 40 лв.

Пари, ръкописи и др. се изпращат до
книгоиздателство „ВЪЗРАЖДАНЕ“
София, ул. Ботев, 13.

Толстой

Додего беше жив Толстой, каквото и да станеше по света: война, глад, правителствени преследвания, обществени безобразия и гадости, големи литературни, научни, художествени явления, революция, с една дума, всичко, което интересува, вълнува, мъчи или радва хората, — целия свят беше свикнал да се обръща към него, за да види, какво ще каже той, най-умния, най-искрения, най-свободния човек от всички хора. Света не се съгласяваше с него, защото както тогава, тъй и сега хората нямат умението, смелостта и силите да се подигнат до Толстоевото съвършенство, но им беше радостно и успокоително, че има един Толстой — изразител на най-заветните ни мисли и чувства, съдия на мислите и делата, и съвест на човечеството.

Толстой се отзоваваше на всички човешки отношения и в гласа му винаги звучеше суровата висша Правда.

Той беше надарен от Бога с дара да служи на Правдата. И той с огнени слова изобличаваше лъжата в нравите, обичаите, законите, в науката, изкуството, в разните учения, във философията.

В това време на умуването, на практичността, на юмручното право Толстой беше мъдрец, изпил горчивата чаша на живота, и разкриваше лъжата на наша животински, груб, жесток живот.

Както Христос, така и Толстой искаше да създадем „Царството Божие“ вътре в нас с чистотата на душата и така да променим лошите условия, в които са се поставили хората.

Всеки въпрос на душата Толстой решаваше с убеждението, че всеки човек е нравствено отговорен пред Бога, който ни е пратил в света, че трябва непрестанно да се съвършенствуваме, да бъдем истински добри хора, независимо от политическите и икономическите условия, в които живеем.

Толстой беше съвестта на хората и сам беше въплотената съвест на света: той пишеше и казваше, че, ако не се стремим към простия, патриархалния, любовно мирния, религиозния живот, то лъжливия прогрес във външните условия ще ни задуши в разврат и кръв... И това стана и ще става още!

Толстой беше като изповедник на света, като „молитвеник“ за греховете ни и към него се стремяха в горчивите дни на живота си всички: деца и старци, жени и мъже, селени и граждани, работни, учени, свещеници, военни, от разни народи и религии... Огиваха те при него със своите скърби, страдания, непорумяни, проклетни въпроси и намираха разяснение и утешение.

Така Толстой доживя до 84 години и непрестанно викаше на хората:

Обичайте се един други!

Той умря преди 11 години, но неговите поучения, неговия глас на Правдата, на Любовта се носи навсякъде по света с книгите му и с учениците му.

И той пак приема света и го поучава.

ИСТОРИЧЕСКА ПРИКАЗКА

Преди много години в една малка страна станал цар един необикновен човек. Преди да стане възрастен и да получи престола по наследство, този царски син получил най-пълно за тогава и най-добро възпитание. А тогава имало такива учени мъже, които са положили основи на всички днешни науки и славата на които е призната несъмнена. Царският син бил даровит, усвоил знанията и на науките, и на философията и се прочул още преди да бъде цар.

А когато станал цар, той бил в пълната си младост и сила на тялото и на ума. И като добре възпитан той си турил за цел да направи своята страна щастлива страна. И той захванал да я нарежда с такива закони, с каквито смятал, че ще бъде уредена страната. После той не се задоволил само с това. Като нареждал своята страна, той видял, че другите страни пречат на това нареждане. Имало неразкъсвани връзки между неговата и другите страни и неговата страна не можела да се отдели от влиянието на другите страни. И той бил принуден да воюва. И понеже се ръководел от благородни цели, той бил много въодушевен, а също и народът му и войската му. С такава въодушевление и с такава велика цел-благого на народа, войските му нанасяли победа след победа на околните страни.

Събитията се развивали така успешно и така свързано, че царят дошъл до необходимо заключение, че е нужно да се уреди целия свят. А за да се уреди той, трябва да не бъде разкъсан на разни царства, а да бъде едно царство. Да стане пък това, трябва да се за-

воюват всички отделни царства. Тогава царят, великият благородният цар си рекъл „Напред“ и се впуснал с войските си към завоевание на всички страни, които били известни на света.

В този поход на победи и завоювания царят стигнал в една страна, в която живеел мъдрец. Мъдрецът също бил прославен в цялата страна, че и по другите страни. За него знаел и царят, който желаял да се срещне с мъдрец. Но царят чакал да се яви при него сам мъдрецът, както се явявали всички учени и прочути хора. А мъдрецът не се явил. Тогава царят, който бил умен и се ръководил от благородни стремежи, решил да иде сам при мъдрец. И отишъл.

Мъдрецът живеел отстранено, вжн от града, но го посещавали известни лица, па и той отивал в града на разговор и поучение за живота. Той поучавал хората да не се стремят към богатства, защото с това ограбват другите хора, нито към разкош, защото изнудват себе си и стават неджгави, нито към власт, защото насилват и измъчват другите. В завързаните разговори по тези въпроси мъдрецът обяснявал и поучавал, че когато всеки човек нарежда своя живот, трябва да постъпя така, че да не уврежда другите или когато пак се заема да бжде на обществена работа, да бжде безпристрастен, справедлив, добър. Според него всички хора по земята са братя, и цялата земя е отечество на хората, и всички хора трябва да живеят за всичките си братя по земята и за едното си отечество цялата земя.

Ето при този мъдрец отишъл царят. Царят си мислял така: „този мъдрец трябва да бжде с мене навсякъде. Той ще ми бжде полезен с това, че ще ни говори

винаги истината.“ И когато се срещнал с мъдрец, поканил го да отиде с него.

Но мъдрецът бил верен на учението си и отказал на царя.

— Жалко, рекъл царят, защото ти би ми помогнал да изпълня това, което мисля.

— А какво мислиш? попитал мъдрецът.

— Аз намирам, че моето царство е тясно. И искам да покоря цялата земя и на земята да има един господар.

— Но ако на тебе ти е тясна твоята страна, то ще ти бъде тясна и цялата земята, когато я покориш; тогава ще поискаш да завладееш и месеца и слънцето, да станеш господар на вселената.

— Не, няма да пожелаея това, което е невъзможно, казал царят. Аз ще покоря само царствата по цялата земя и това е лесно.

— Може би да сполучиш в това, рекъл мъдрецът, но какво ще правиш с тях?

— Ето какво, рекъл царят: ще построя в безлюдните пространства нови градове и села, ще поселя в тях хора от гъсто населените места, ще съединя всички градове и села с пътища, ще улесня търговците и културните сношения по цялата земя и ще създам найдобри закони на всички мои поданици. Всички ще говорят един език и ще се учат на нашите науки и изкуства. А за моя столица ще построя отделен голям и хубав град и от там ще управлявам целия свят. Ще наредя нов ред и на всички ще бъде добре да живеят на земята.

— А много ли време мислиш да царуваш така, попитал мъдрецът.

— Не знам... колкото бжде. Но ако умра скоро, моята работа ще продължат наследниците ми, ако са достойни за това. Пък и след смъртта ми да пропадне всичко, аз пак ще остава безсмъртна слава с това си намерение.

— Но ти искаш, царю, да подчиниш под твоя власт стотини милиони хора, а това не е леко нещо. Помислил ли си, колко човешки живота ще отнемеш, додето постигнеш това?

— Да, много глави ще паднат, казал царят; не може без това. Но колкото и да е жално, не искам да се спра. Хората са плодовици, ще се народят изново.

— Виждам, че си вжодушевен страшно и няма да те разубеда. Но ето моят съвет: помни, че повечето хора ще те проклянат; помни, че последния твой роб и слуга е също така чувствителен към страданията и удоволствията, както си чувствителен ти и че ти с всичкото си царско и победно величие си също тъй немощен, както и робът. Помни, че стига само един твой войник да ти пусне стрела, или един твой слуга да капне капка отрова в храната ти или в питието ти и всичките ти планове ще станат дим. Ти ще бждеш заобиколен от ласкатели; те ще ти създават почести и когато се изкушиш и повярваш, че си по горе от всеки смъртен човек, тогава ще удари часът на погиването ти.

— Значи, аз няма да направя нищо за тебе? — попитал царят. Той искал да възнагради и мъдрец.

— Аз не искам нищо, но ако ти наистина искаш да сториш нещо добро и за мене и за хората, то не

увеличавай страданията с войни и победи, а облекчи участва на тези, които страдат и са угнетени под твоята власт.

*

Царят не послушал мъдрецът и продължил заеванията си. Той не завоювал света и умрял, както му казал мъдрецът. Но животът на хората и до сега е в този път: всички власти се стремят все да завладеват и все да уреждат живота на хората и никога не го уреждат, умират все тъй, без да го уредят. И страданията все не престават.

Мъдрецът също умрял. И неговата мъдрост остана, само че из книгите и из приказките.

Но ще дойде времето и на мъдростта.

С. А.

Трима братя

(сжн)

Сжнят, който разправям тука, е отдавнашен. Аз сега не си го припомням съвсем точно; при все това ще го разправя до колкото мога.

Беше едно хубаво лятно утро. Трима братя отиваха, ржка-за-ржка, като се разговаряха доверчиво и любовно, към морето. Те жадуваха да видят изгрева на слънцето.

И те дойдоха на един хълм, който ги делеше от морето. Един след друг те се изкачиха на хълма. Тримата братя не го виждаха наистина, но те виждаха как

неговите великолепни лъчи се катеряха по билото на жълма.

— Там растеше един чуден стрък. На една клонка на стръка висеше капка роса, която поглъщаше в себе си лъчите на изгряващото слънце. И капката роса блещеше така, като че ли тя беше малко слънце.

Тримата братя стояха смаяни там. Картината бе необикновено хубава.

„Ах, я вижте братя“, заговори единият от тях; „вижте как блещи оная капка там. Как хубаво *синя* е тя“.

„Ти се лъжеш брате“, каза другия „Капката не е синя, а *червена*, като рубин. А за прекрасна — прекрасна е!“

„Чудно нещо, братя!“ извика сърдито третия, та какви са вашите очи!? Тая хубава капка не е нито синя, нито червена — тя е *жълта*!“

Читателят разбира вече, че капката изглежда червена, синя и жълта според различните места на тримата братя.

Но за съжаление те не можаха да разберат това! Да бяха го разбрали, или да бяха пристъпили напред — щяха да познаят истината.

Тримата братя останаха обаче на местата си. Всекой мислеше, че неговите очи не го лъжат. И те забравиха изгряващото слънце, прекрасната природа — забравиха и братската любов: те започнаха да се препират. И препирнята все повече се изостряше.

И знаете ли, кое е най-лошото?

Те стоят още там и се карат!

(К. Михелсон)

Пр. Ив. Ап. Попов,

Предание за праведния народ

В едно старо предание се разправя, как Александър Македонски през време на далечните си походи завел веднаж войската си в някаква непозната страна. Преданието казва, че Александър се много очудил на всичко, което видял в тази чудесна страна и почнал да разпитва хората за живота им.

И ето що разказали те на Александра:

— Ние се стремим да живеем тѣй, че в нищо да не отстъпваме от правдата. Между нас няма раздори и распра, и ние никога не произнасяме нито една лъжлива дума. У нас няма ни богати, ни бедни; всеки има, със що да задоволи нуждите си. Ако с някого се случи нещастие, ние всички му се притичваме на помощ. Никой от нас не посяга на чуждото и сами ние не се боим от крадци. Нашите жилища нямат ключалки, и стадата ни пасат свободно, без пастири. Ние се радваме на плодородието на своите градини и ниви, но златото и среброто не са на почит у нас. Не осъждаме ближните си за греховете им и се стремим още в самото начало да заглушим в себе си всяко зло чувство. Проливанието на кръв ни плаши. Всеки от нас чувствува скръбта и радостта на другите тѣй живо, както и своята собствена радост и скръб. Ржката ни не се издига над горските зверове: елените и козите идат без страх до жилищата ни. Ние не ядем и не пием до пресищане. Всички сме силни и здрави и доживяваме до дълбока старост. Ние

приемаме радушно всеки, които иска да живее като нас. А за когото своеволието е по-скъпо от правдата, за него няма място сред нас и ние го молим да напусне земята ни. . .

Преданието казва, че Александър се смутил от всичко видено и чуто и си казал:

— Аз намерих велико съкровище: Научих, как трябва да се живее по правдата. Няма какво да търся вече по света. Бог е искал, щото аз да мина всички земи и моря, да науча живота на всички народи и най-последно ме доведе тук, за да разбера, в що е правдата и мъдростта. Тези хора са светлината на света. Върху техния живот се крепи живота на всички хора по земята!

ГЛАВНИЯ ЗАКОН

Двама еврейски учени, Шамай и Хилел не си приличали на нищо. Шамай бил строг и сърдит, а Хилел — добър и кротък.

Веднаж при Шамаей дошъл един езичник и казал:

— Аз искам да приема истинската вяра, но само при условие да ме научиш на всички закони, додето се завърят веднаж на един крак.

Шамай се разсърдил и го прогонил.

Тогав е езичникът отишел при Хилеля и му предложил същото.

— Добре, сине мой, казал Хилел. Прави на другите това, което искаш и на тебе да правят, — ето нашето главно учение, а останалото е само разяснение на това.

За вярата в Бога

Всекой знае, ако не направо от Евангелието, то поне от слушане, че учението на Христа е учение на правдата, истината и любовта. Правда, Истина, Любов трябва да бжде живота на хората. Христос учи, че хората трябва да се ръководят в живота си по волята на Бога, който е наш отец. Някога във времето на Христа хората вярвали в Бога, но сега не вярват и учението на Христа им се вижда праздно учение. Кой знае как и защо хората са престанали да вярват в Бога, но това невярване е началото на лошия живот, който живеем всички. Хората още не са се издигнали толкова много в знанието на света, щото да помислят, че нямат нужда да вярват в Бога. Напротив, ний, всички хора, сме в такова състояние, че не можем без вяра. Така ще имаме нужда от вяра в Бога, доде свят светува. И няма друго по-важно за живота, за добрия ни живот от вярата в Бога.

Кой е този Бог и какво може Той да ни помага? Къде живее Той и какво иска? Това са глупави въпроси, но нали си ги задаваме, трябва и да си отговорим. Нали всички знаем, какво нещо е живота? Разбира се не всички го знаем правилно, определено какво нещо е живота, но знаем, че го има, че живеем и ний, и света живее. Ето този живот на света и наш живот ний го знаем и не се сжмняваме, че го има и го чувствуваме, че е или добър или лош за нас, и го желаем и искаме да бжде винаги добър. Като го има този живот, който живее и света и ний и като знаем и го усещаме, има и Бог и ний знаем и него и го усещаме. Бог е

сщността на живота. Той е живота на живота и не може да не го знае всеки човек. И както искаме живота, както не можем без него, така искаме и не можем без Бога, защото нали бог е живота на живота ни. Значи ний трябва да не отричаме Бога, трябва да вярваме в Него, като най важното, най нужното за нас, с когото живеем и без когото никога не минаваме, не преживяваме и един миг. Остава само да сжзнаваме това, да не го забравяме и да обикнем и да живеем с Бога, с Неговата воля.

А каква е неговата воля? Каква може да бжде волята на един баща, освен добрия живот на чадата му? Добър живот! Но що е добър живот: да ядем и прием доволно, да се наслаждаваме от всякакво удоволствие?

И това можем да узнаем лесно. Ний хората твърде обичаме да издирваме всичко и да умуваме, но Бог, живота на живота ни е по силен от нас и винаги ни докарва до положение да признаем това, което ни е нужно, а го отхвърляме. Така е и с добрия живот. Нашите деди и прадеди някога са знаели добрия живот, знаели са и Правдата и Истината и са ни ги завещали като най добро наследство и болести, сжс омраза и с всички бедствия, с които е изпжлнен живота ни. Ний сме само неразумни добичета, които мислят, че като се разритат, като бодат и пр. няма да теглят колата. А то колата са си кола и те ще ги теглят, каквото и да правят. Ний мислим, че животът ни е кола и че без Бога ще го носим. Но ний отдавна сме забравили това наследство и помним само думите добър живот Правда, Истина, и се сжмняваме в тяхната смисл. Но тяхната смисл ни е нужна, нужна ни е за нашия живот, защото той, живота ни, не тече без тях. Всяко нещо си има пжтя. Така

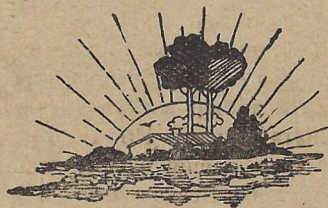

си има път и живота ни. Път на наша живот е Доброто, Правдата, Истината. Що е път на семето? Почва джд, слънце. Без почва, джд, слънце няма прорастване, разцъфване, плод, узряване. Ето що е Доброто, Правото, Истината за нас. С тях ний растем и живеем пълно и даваме онова, което ни е определено да дадем за живота на света.

Добър живот, Правда, Истина това е волята на Бога. Бащата има много богатства и синовете могат да ядат и да пият и да разполагат за всякакви удоволствия, но те могат да се бият, да се карат, да се затварят, да се унищожават, ограбват... Има ли в това добър живот? О, несъмнено няма! Няма, защото няма в нас Правдата, Истината на Живота, на Бога, на Отца: да бжде всичко за радост на всички.

Ето какво няшо е вярата в Бога. Това е хляба на живота ни, без това не можем никога да приживеем. Тогава нека вярваме в Него, нека Го обикнем повече от всичко и нека бжде Неговата воля: добър живот, живот с Правда и Истина,—всички да бждем братя, всички да се трудим за всички и всички с Него да живеем.

С. А.

За любовта и за непротивението на Злото с Насилие

(изречения)

Исус Христос. Вжзлюби Господа Бога Твой с всичкото си сърце, с всичката си душа и с всичкото си разумение. Тази е първата и най-голяма заповед. А втората е подобна на нея: вжзлюби ближния си като себе си,

Учението на 12-те апостоли. Обичайте враговете си и няма да имате врагове.

Мохамед. Най-добър е оня човек, който обича всички и прави добро на всички, без да гледа на лоши и на добри.

Кришна. Не гледайте на света и на делата на хората, а погледнете в душата си и вий ще намерите благото, което дирите там, дето го няма, — ще намерите *любовта*, а като намерите любовта, ще узнаете, че тя е толкова велико благо, щото онзи, който я има, няма да желае вече нищо друго.

Лао Тце. Не погива само онова, което живее не за себе си. Но за какво живее онзи, който не живее за себе си? Не за себе си може да се живее за *всичко*. Само като живее човек за всичко, може да бжде и бива спокоен.

Буда. „Той ме обиди, той вжзтържествува“ над мене, той ме пороби, той ме оекърби? В разтревоженото от такива мисли сърце никога няма да угасне омразата. А който не допуска такива мисли в себе си, той навеки *онищожава* омразата, защото не с омразата се побеж-

дава омразата, тя се угасява с *Любов* — такъв е вечния закон.

Ми-Ти. Хората се възпитават така, щото да ценят богатството, славата. Те трябва да се възпитават така, щото да обичат *Любовта* и ^ите^{ще} я обичат.

Беха Улла. Закона на Бога е в *Любовта* и в сжгласието (не правете от Него предмет на раздор и несжгласие), за да може земята да се преобърне в Царство на Бога.

Будийски Сутти. Както майката рискува живота си и възпитава и опазва детето си, така нека всеки човек възпитава и оправдава в себе си дружелюбни чувства към всичко живо.

Толстой. На хората се струва, че ако се изхвърли от живота личността и любовта към нея, то нищо не остава. Там се струва, че без личността няма живот, но то само им се струва, защото не са изпитвали радостта от самоотричанието. Отмахни от живота личността, отречи се от нея и ще остане това, което съставлява същност на живота — *Любовта*.

Крозби. Аз чувствавам в себе си сила, която с време ще преобрази света. И аз попитах тази сила — коя си ти? И тя ми отговори: Аз съм *Любовта*, владетелка на Небето и искам да бъда любов, владетелка на земята. Аз съм най-силната от всички небесни сили и съм дошла да образувам бждното царство.

Архангелски. Хората ще се молят един на друг, за да работят един за друг и когато получат това, ще протегнат ръце към небето и ще благодарят на Бога за благо то на *Любовта*.

Паркер. Религията е висша *Любов*.

Рама Кришна. Не трябва да се боиш от злото, а от отвръщането на злото със зло.

ЗАЩО НЕ СЕ ОБИЧАТЕ КАТО БРАТЯ?

Вие сте деца на един баща и една майка ви е откърмила; а защо вие не се обичате като братя? Защо се отнасяте един към друг по скоро като врагове?

Който не обича своя брат, е проклет седем пъти, а този който прави от своя брат враг, е проклет седемдесет пъти по седем.

Ето защо царете и князете и тези, които света нарича велики, са проклетни; не възлюбиха своите братя и се отнасяли към тях, като към врагове.

Обичайте се едни други и за вас не ще бъдат страшни ни господарите, ни князете, ни царете.

Те са властни над вас, само защото вие сте разединени, защото вие не се обичате едни други като братя.

Не казвайте: „Този е от един народ, аз съм от други“. Защото всички народи на земята имат един баща — Адам, а на небето един общ отец — Бога.

Ако се отсече един член страда цялото тяло. Вие всички сте едно тяло: Не може да се притеснява един от вас и заедно с това да не страдат и да не бъдат притеснени всички.

Когато вълкът се хвърли на стадото, той не го изяда цялото наведнаж: той хваща само един овен и го изяда. После като отново огладнее, той хваща втори и изяда и него, и тъй до последния, защото той отново огладнява.

Не бъдете като овци, които, когато вълкът отнесе една от тях, изплашват се за малко, и после пак про-

дължават да пасат. Защото мислят те, той може би, ще се задоволи с първата или втората плячка; и защо да се безпокоят за тези, които той е излял? що ми е мене от това? за мене ще остане така повече трева.

Истина ви казвам: тези, които говорят тъй за себе си, са отбелязани вече да станат храна на звяра, който живее от месото и кръвта им.

Ламене

Назарени¹⁾

Същността на учението на назарените се състои в следване учението на Новия Завет, преимуществено на планинската проповед. Те не признават никаква иерархия, писано учение и въобще организация; учението им не е установено*) и се изменява различно в догматично отношение, в различните общини, — даже в една и съща община има членове вярващи по своему. Но нравственото учение у всички е едно и също. Всички те водят строго нравствен, въздържан живот. Считат за главни правила на живота трудолюбието, кротостта в обръщенията към

1) Сектата на назарените е една от най-симпатичните съвременни християнски секти. Получила е най-силно разпространение в Унгария, Сърбия и Хърватско. Назаренски общини има и в България, в Оряховско и Плевенско. Живеят чист, мирен и трудов живот и са дали из своята среда много отказали от военна служба.

*) Исканено.

хората, смирено пренасяне обидите и въздржане от участие в насието. Те не признават съдилищата, не плащат доброволно данъци, не се кжнят и се отказват от военна служба и въобще към джржавата се отнасят като към ненужно тям учреждение.

В своите общини, състоящи се преимуществено от трудов народ, назарените приемат само „възкржснатите духом“, покаялите се и живящи нов живот. Затова децата на назарените не се считат за назарени, докато не влязат в съзнателната възраст и сами не пожелаат да влязат в общината на верующите.

Отказите на назарените от военна повиност пораждат против тях гонения от австрийското правителство. Но назарените твърдо се джржат за своето убеждение за несжгласието на християнството с военната служба и покорно носят налаганите им наказания, без да изменяват на закона на Христа.

Пр. Г. В-ев.

За физическия труд.

(Изречения)

Библията. С пот на лицето да си изкарваш хляба.

Зороастр. Който не работи земята, земята му казва: за дете не ме обработвай с двете ржце, вечно ще стоиш у чуждите дворове заедно с просеците и вечно ще се ползуваш от трохите на богатите.

Апостол Павел. Който не работи, да не яде. Умолявам ви, братя, да преуспяваме повече и усърдно да се стараете да живеете тихо, да си вършите дялото и да работите с ржцете си.

Учението на 12 те апостоли. Нека вашето милосърдие да излиза от потта на ржцете ви.

Мохамед. Найстина най-добрата храна е тази, която сме си изработили сами или са я изработили вашите деца.

Талмуда. Който купува жито от пазаря, той прилича на сукалче дете, останало сираче: много кжрмачки го хранят, но детето все пак е гладно; а който употребява собствен хляб, той прилича на дете кжрмено от майка си.

По-голямо уважение заслужава онзи, който живее от труда си, отколкото онзи, който се кичи само с една богобоязненост.

Сади Персийски. Колкото и да е красива подарената от царя дреха, своята груба дреха е по-добра; и колкото и да са вкусни ястията на богатите, хляба от твоята трапеза е по-добър.

Ржскин. Невъзможно е, щото истинско религиозно знание или чистата нравственост да я има в онези класи от народа, които не се прехранват със своя труд.

Русо. Богатия и бедния, силния и слабия, всеки човек, който не работи е негодник. И затова всеки човек трябва да се научи на занаят, на ржчен труд. Това е нужно още, за да се премахне предразсждка да се презира ржчния труд. Трябва да се работи поне да бждем по-горе от празните сждловия.

Емерсон. Неработенето ржчен труд не може да бжде без загуба на сили и на истината дори за пророците.

Бондарев. (руски селенин). „Добивай хляба си с пот на лицето“. Това е неизменен закон. На жените е дадено закон да раждат в мъжи, а на мъжете да работят. Жената не може да се освободи от свой закон. Ако тя усинови неродено от нея дете, то все пак ще бжде чуждо дете и тя ще бжде лишена от майчината радост. Сждщото е и с труда на мъжете. Ако мъжа яде хляб, неизработен от него, той ще бжде лишен от радостта на труда.

Хенри Джордж. Само по този начин може човек да добива богатство: с труд, с просия и с кражба. С труд се добива малко, защото другото отива за просещите и крадците.

Толстой. Труда е необходимо условие не само за телесния, но и за духовния живот.

Закона на труда може да се избегне само с грях или с насилие или с ласкателство и угодничество пред насилието.

Земледелието не е едно от занятията, свойствени на хората; земледелието е единичното занятие, свойствено на всички хора и даващо най-голяма независимост и благо.

С. ДЕЛКИНОВ.

ЗЕМЕЛНИЯ ВЪПРОС

Главното в учението на *Хенри Джорж* се състои в това, че всички хора на земята имат равно и естествено право да живеят на нея. Казва се „равно право“ за това, защото хората, които дохождат на земята за кратко време, са еднакво създание на Бога и еднакво заслужават неговата предвидливост и грижа. Казва се пак „естествено право“ за туй, защото никой не може да се отрече от него, както не може да се отрече от въздуха и слънчевата светлина,

Не може да има никакви изменения в естествения закон на живота. Или всички хора имат равни права на ползуване от земята или някои хора имат законно право да поробват другите и да ги лишават от живот. Ала Бог не е предвидил такава несправедливост за никого на земята. Той е дал в дар земята на всички хора, както на тези, които сега живеят на нея, тъй и на тези, които тепърва ще идват на нея, и за праведните и за неправедните, както вали дъжд и грее слънце за всички на земята.

В основата, значи, на своето учение *Х. Джорж* е турил не някакви икономически измислици стъкмени в кабинета, а волята на Бога, естествения закон на живота.

Като се вземат предвид тези расждения и като се погледне в света на нарушенията на Божията воля по отношение на земята, чак тогава ще се усети великата неправда и огромното значение на земелния въпрос за човека и за цялото човечество.

Земелния въпрос не е въпрос за умувания и политически хитрувания, а въпрос може ли един човек да отнема правото на друг човек да живее на земята?

Така поставен въпросът за земята, ний се изправяме пред най-страшната и разорителна война, наречена икономическа, сигнала за която е даден от първия човек, който е рекъл: тая земя, която виждам с очите си, е моя собственост, а оная, зад пределите на моето зрение — на моя син и никой друг не може да разполага с нея без мое позволение. Днес тая икономическа война се води най-ожесточено и света трепери от ужас и уплаха. Пред нея бледнеят походите на Наполеона и Европейската война. Милиони мъже, жени и деца, пшкват под гнета на тая, мъчно забелязвана, но най-тежка и жестока война. На нея главно се дължи израждането на човечеството. Хиляди и милиони човешки същества, между които и деца, живеят в непосилен дневен, па и нощен труд, гаснат в изтощение и предивременно умират в мъка. И цялата тая жестокост се извършва така скрито и незабелязано, че и съвестта, даже, не може да я забележи.

Ние викаме против войната, отвърждаваме се от нея, даже се опитваме да не участвуваме в нея, но не забелязваме, че в света има друга война, още по жестока и разорителна от обикновената, основната причина на която е тая, че първите работници, които отишли да работят в Божията градина, вместо да я работят и да се ползват всеки от плодовете на своя труд, решили да заграбят градината и я обявили за своя собственост, като на другите работници, които Бог пращал по после не

позволявали да влизат в градината, освен под условие, че ще работят в градината само като наемници или надничари. И другите работници, които Бог изпращал непрестанно в своята градина, били поставени в положение или да умрат или да се подчинят на условията на пжрвите работници, които са заграбили Божиата градина.

Така е възникнало най-престъпното учреждение в света — правото на частно владение върху земята. И най-велико престъпление върши този, който поддържа частната собственост върху земята, т. е., който поддържа правото на едни хора да се разпореждат с живота и щастието на други хора.

И борбата, която трябва да започне против заграбването на нашата обща майка кжрмилища — земята, е борба велика, свещенна, чийто успех ще възвърне на захвърлените — майката, на подтиснатите — свободата, на измъчените — почивката, на задушващите се — въздухът, на децата — просторът.

Успехът на тая борба ще зависи от нравственото състояние на хората и участващите в нея борци ще направят в действителност най-много, което може да се направи за ближния. Жадните, гладните и голите няма да имат нужда от милостията на добрия. Бог не е създал човешкия род така, че едни да имат много, за да бъдат милостиви към тях, които нямат. . .

Нека вникнем по дълбоко в значението на земята. Никакви реформи не са в състояние да променят страшната световна картина. Милостта и личното съвжршенстване ще бъдат най-голямото лицемерие, щом не се съзнава грехът на земевладението.

Не остава друго освен добрите и искренните хора да се заинтересуват по основно с въпроса за земята и да подемат великата и свещена борба за освобождението на труда и човека. С това ще се направи главното за облекчение живота на трудящите се и техните семейства.

ЗА ЗЕМЯТА

Единия земелен налог.

Всички хора имат еднакво право на земята и всеки човек има неотнемаемо право на своя труд. Тези две права сж нарушени от признаване собствеността върху земята и от вземането данжци и налози върху произведенията на труда.

За възвръщането на тези нарушени права има средство: да се установи върху земята такъв налог, който да се равнява на ползата, която земята дава на владетеля ѝ, и заменянето на всички видове данжци и налози с единия земелен налог. Такъв Едничък налог върху земята се е предлагал отдавна от разни хора в разни страни, но най-добре е разяснена ползата му и нуждата му от американеца Хенри Джордж, умрял вече, и от многобройните му последователи по целия свят.

Такъв Едничък налог се иска на тези основания:

1). Тъй като всички хора имат еднакво право върху земята и тъй като всеки човек има неотнемаемо право на произведенията от своя труд, то никой не трябва да има преимущество пред другите хора да се ползува от земята и никой не трябва да отнема от трудящите се произведенията

от труда му във вид на наем за ползуване от земята или във вид на данък и налози.

2). За да не се нарушават тези две права, трябва щото хората, които се ползват от земята, да плащат на обществото налог, според ползата, която има пред другите земи земята, която те използват, и щото онези хора, които нямат земя и се занимават с промишленост и с други работи, да бъдат свободни от данъци и налози.

При такава наредба всички средства, които се употребяват за обществени работи и които се събират сега от труда на хората, ще се събират от земята която по своето качество и положение има полза за своя владелец. Така, земите, които са черноземни или се намират в места на лесни съобщения, ще се облагат с повече (защото повече ще ползват стопаните) от пясъчните, глинестите и далечните земи; а земята в градовете, при пристанищата и столиците и тези, които имат ценни руди, ще се облагат с още повече; а хората, които се ползват с земя, която няма никакви преимущества, или пък които нямат никаква земя няма да плащат никакъв налог и пак ще се ползват от удобствата на управлението, съобщенията и разните други обществени учреждения.

Как живеят духоборите без частна собственост на обща земя.

Духоборите са се появили в Русия още в 18 век: но като били преследвани от правителството за тяхното строго придържане в учението на Христа (особено за отказването им от военна служба, която служба е противна на Христовата заповед за любовта към враговете) и като били преселвани от едно място на друго, най-после били преселени по високите и студени места на Кавказ, за да не могат да влияят на руския народ.

Тези духобори направили мирна стачка и се отказали да се подчиняват на правителството, като се съединили в един братски съюз и го нарекли „християнска община на всесветското братство“. Поради това те, в края на XIX век, около 8 хиляди души от тях, били принудени да се изселят в Америка, в Канада, владение на Англия.

У духоборите няма *землевладелци*; у тях всичко е общо: и земята, и добитък, и земеделските орждия, и занаятчийниците, и мелниците и всичко нужно за общия им живот. За това и у тях няма това разделение на богати и бедни, както има у нас и навсякъде другаде.

Духоборите се поселили в две общини: едната при града Йорктон, а другата в земята на Принц Алберт. Първата община се състои от 47 села, имат си обща каса и едно голямо хазайство. За управление си избрали три лица. Но главното ръководство на работите принадлежи на всички женени мъже, които се събират от време навреме на среща.

Всяко село духобореко се състои от 40 къщи или семейства. Всяко семейство живее в отделна къща, обиколена с малко земя за „лятна градина“, за лична потреба, от което се вижда, че духоборите, които са организирали пълно общинно производство, грижливо пазят семейния кът и не искат да създадат казармен живот.

„Зимна те паж градини, т. е. зеленчуковите градини за зимна потреба (зеле, картофи и др.) се намират под общо ползуване и се обработват с общи сили, както и житните храни.

Събираните от нивите и градините и останалите неупотребени от летните градини продукти се пазят в обществени складове, от където всяко семейство си взима каквото му е нужно.

А такива предмети като захар, памук, вълна, кожи, земеделски орждия и др. то тях ги купуват направо от фабриката на едро, следователно на ниски цени и се пазят в обществените магазини, най-големият от които се намира в средата на селищата им до желязната линия, която минава през земята им.

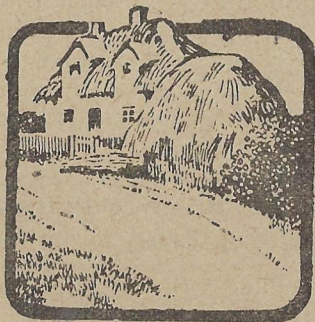
Мелниците, джскорезните, вжршачките, прелачниците и други работилници работят с парни машини. Те имат също и парни плугове. Тухларниците също работят с машини. Всички машини се джржат в голлям ред и работейки с тях под ред всекидневно, духоборите достигат най-голямо производство.

В тази община има повече от 2000 работника при нужда. От тях 1000 работят дома в своята община, а другите отиват да работят в съседните железни пжтища, от което те сабират големи суми и с тях усжвжршенствуват все повече и повече своята община.

Духоборите работят от 5 часа сутрин до 8 часа вечер, но това време се дели на три смени: първата смяна хора и коне работят от 5 до 10 часа преди обед и после почиват 5 часа, а ги заместват през това време втората смена. В 3 ч. после пладне отново постъпва на работа първата смяна и работи до 8 часа вечерта. Също така се редуват на смени работниците в тежките и леките работи.

Духоборите стават сутрин от сн и завършват деня с песни, които пее хор из улиците на селата. Често и работата се придружава с песни и химни и тогава те представляват чудесна картина.

Всички, които са посетявали духоборите, са се възхищавали от тях и от живота им. Всички признават, че те са осъществили най-добре общинния живот.

Национално дразнене

Една от причините за война е националното дразнене. Обикновено неразумно се мисли, че най-добре се поддържа народното достоинство и се запазва безопасността на страната, ако при възникването на най-малко несжгласие или недоразумение тогчас станем надменни и се отнасяме в преговорите с предизвикване.

Лжжливо разбирано чувството на народна чест ни поддържа в раздразнено сжстояние, а при такава раздразненост достатжчна е една празна причина, щото най-дребните несжгласия да ни се видят кржвна обида. Раздразнеността вижда оскжрбение и обида там, дето при едно спокойно тжрпеливо изследване излиза, че няма нищо оскжрбително. Народното достоинство е мрежа от най-тжнки пипалца, които се протягат кжм всички насоки, като че дирят причини за дразнене и обиждане, и тези имено пипалца възбуждат чувство за отмжщаване при всяко случайно или непредпазливо докосване до тях.

**А този, който лесно се оскжрбява,
лесно оскжрбява и другите.**

На всяка крачка намираме потвжрдяване на психологическия закон: всеки човек, който е придирчив в честта или в неприкосновеността на правата си, винаги ще увеличава недоразуменията и кавги-

те със своите съседи. Това е заразен човек, до когото е опасно да се докоснеш; можеш да го избягваш, да се боиш от него, но не можеш да го обичаш, а страха без любов лесно се обръща във вражда. Живота на човека с такъв характер винаги ще бъде пълен с несвършаеми кавги и жалби, които биха го тровили постоянно. А ако не беше това негово болезнено прислушване към разните приказки, които му се струват оскърбителни, и нямаше тази жестока отмъстителност, колко по-добре щеше да му бъде!

Което е вярно за личността, то е вярно също тъй и за народа. Оня народ, който, при всеки случай на явна или въображаема обида, се хваща за оръжие и захваща да го дрънка, непременно ще възбуди раздражение у съседата си; и ако този съсед е също тъй придирчив и кавгаджия, то при всяко недоразумение ще се идва до война и ще се убиват тези два народа дотогава, докато не им останат войници или се разорят материално. Да заплашваш с война винаги е равносилно с обявяване на война. При днешните международни нравствени принципи няма народ, който спокойно да гледа усиленото въоръжение на съседите и да не усили и той своето въоръжение, а при тези постоянни взаимни заплашвания, може ли да се избегне войната, ако не днес, то утре?

Война поради някаква крайна нужда няма или е твърде рядка. А войни поради нищожни причини има много. Почти всички войни са такива. И всяка война се заражда от народна придирчивост

за чест. Няма случай на проявено миролюбие към оскърбителя; винаги има само заплашвания и всеки народ наместо мирно удовлетворение за обидата, счита честта си оскърбена от заплашванията, отговаря с заплашвания и ето че войната се явява не защото народите са врагове едни на други, а защото те са пожелали да се разгневят едни на други.

Толкова е верно това, че главната причина за всяка война се крие в народната раздраженост, щото ония, които по лични съображения искат да възбудят скарване между два народа, всякога си послужват с печата за насъскване тези два народа един против друг. Тези господиновци най-преувеличено говорят за оскърбената народна чест, за грабване някаква сфера на влияние, пренебрежително се отнасят към силата на врага, разпространяват слухове за потъпкано народно право, за съперническо подиграване с народното безсилие, за врага, който желае унищожението ни като народ.

По този начин главатарите, които са си турили за цел войната със съседния народ, като раздразнят страстите на народа, достигат целта си.

Няма съмнение, че от всички причини за война, тази причина е най-осъдителна от нравствено гледище, тъй като раздражението и кавгата са несъвместими с християнството и изобщо със стремежите и желанието ни да има мирен живот между хората.

(По Даймонд).

Я. ТОДОРОВ

МЕЖДУНАРОДНИЯТ ЕЗИК

Л. Л. Заменхов

Усжвжршенствованията на средствата за сжбщения в 20-ия век — железниците, параходите, телеграфите — и колосалното развитие на размяната са свжрзали току-речи всички страни и народи на земята в едно цяло, и затова нуждата от един общ език, лесен, достжпен за всички и сжвжршен в езиковно отношение, се явява днес наложително. Още в старо време хората са чувствували тая нужда. В народната библейска легенда за вавилонското стжлпотворение, напр., се изразява ясно пакостта на разноезичието, на което се е гледало като на Божие наказание. Ала най-ярко се изтжква тая нужда в сжвремения, 20-ия век — века на силно развитите се международни сношения. И за щастие на всички хора, език, който да отговаря на всички изисквания на един сжвжршен международен език, леснота в изучването, благовучие, способност за изразяване най-разнообразни нюанси на мисжлта и чувството, е вече сжздаден. Това е *есперанто*, езика на руския лекар Л. Л. Заменхов. В 1887 г. излезе неговия пржв учебник по есперанто. От тогава до днес числото на есперантистите постоянно е расло, и днес милиони говорят и си служат с ес-

перанто. Няма кжтче от земното кжлбо, дето да не сжществуват от есперантисти, по отделно или обединени в дружества. Великолепно зрелище, което никога по-рано в историята не се е осжществявало, представят международните есперантски конгреси. В тазгодишния конгрес, станал през август 1921 год. в Прага са присжтствували до 2000 делегати от около различни народи които са говорили на един език — есперанто — и са виждали в себе си членове на едно човечество. Не само големите улеснения, които есперанто докарва, обржщат вниманието вжрху тоя език, но и нравствената идея, която е свжрзана с него, — братството между народите — която тжй силно е вджжновявала Заменхов, повдига високо цената на есперантизма. И светотатство вжршат против висшата идея на есперантизма ония есперантисти, които, не проникнали в нея, пишат и превеждат на тоя език книги, които всяват омраза и разединения между народите и хората — нещо, против което винаги е предпазвал и предупреждавал с болка на сжрце автора на езика, Л. Л. Заменхов. И напжлно прав е *Ст. Андрейчин*, който, изразявайки свсето мнение за есперанто, казва: „Да има един всесветски език е голямо улеснение за сжобщението между разните народи по цялата земя. Нека ревнителите на есперанто, този избран от живота всесветски език, да не допусчат в него духа на омразата и разединението и да го изпжлнят с духа на Любовта. Само така есперанто ще бжде наистина благословен език за страдащето човечество“.

Вегетарианство

За всеки човек е важно да знае условията, при които може да бжде телесно и духовно развит. Природата е определила на човека, както и на всяко животно, как да живее. И всеки трябва да знае определения от природата живот и да живее по него. С този живот ни запознава вегетарианството. Думата вегетарианство произлиза от латинската дума *vegetus* (вегетус), което значи здрав, жив, бодър. И да живее човек вегетариански значи да бжде здрав, жив, бодър, такъв, какъвто го е създала природата.

Същественото условие за такъв живот е доброто хранене. Ний сме приели за най-здрава храна месото. Но месната храна е противоестествена за човека, защото човек е създаден да се храни с плодове. За плодова храна ни са пригодени храносмилателните органи, към нея ни предразполагат и чувствата. Ний нямаме нито един жб за разкъсване месото. У месоядните животни червата са 3 до 5 пъти по-дълги от тялото им, а у човека около 10 пъти. Освен това ний не можем да гледаме на животните с апетит за ядене, суровото месо е даже отвратително за очите. Носят също не ни тегли към суровото месо. А към плодовете и очите и носа и езика ни теглят. Плодовете ни докарват желание за ядене, те радват очите, приятни сж за носа, а на езика произвеждат приятно усещане. Това всеки го знае и лесно може да се

сжгласи, че месната храна не е нужна за нас и е вредна, ако не са заблужденията и общественото мнение. От месната храна се образуват специални болести: рак, камък в черния дроб, жлъчката, бжбреците, мехуря, апандицит, катар в стомаха, артериозсклероза, ревматизм и др. А плодната храна донася само здраве.

Има много книги, в които се разправя подробно за вегетарианството и от които всеки може да почерпи знания, как да живее сжгласно природата и да бжде здрав и боджр.

12 заповеди на здравето

1. Труди се и физически и умствено.
2. Работи, почивай, и спи достатъчно и така, че едното да не вреди на другото.
3. Лягай рано и ставай рано.
4. Жилището ти да бжде слжнчево, работи и живеи на чист въздух.
5. Држж тялото си чисто и привикнало на всяко време.
6. Обличай се леко; долните дрехи да не прилепват до тялото, а горните да позволяват всяко движение.
7. Храни се умерено и за да се нахраниш.
8. Храната ти да бжде проста и естествена. Не се храни с месо.
9. Пий само вода и когато си жеден. Спиртни питиета не пий никога.

10. Не пуши тютюн и не поглъщай опoitелни вещества.

11. Бжди въздържан и се бори с страстите си.

12. Бжди жизнерадостен. Не се подавай никога на лоши настроения.

С. А.

я. Т.

Природно лекуване с безвредни треви

Лекуването с треви е стар лечебен способ в народната медицина и всякога се е ползвало у нас, между народа, с популярност. Мнозина са чували за чудодейната сила на полски билки или треви, откъснати на еди-кое място на околността из някоя джбрава, зелена рудина или висока планинска поляна, с които някоя прочута знахарка—баба е привдигнала от легло тежко болен болник, от когото и най-вещи лекари са махнали ръка. Ала народното треволечение в голям дял е произволно лекуване, лишено от разумна насока и от съответствие с една правилна етиология на болестите, и не са редки случаите на тежки влошавания на болестта, и на отравяния дори, чрез подобно лекуване. И за това не без право официалната медицина се е отнесла отрицателно към практикувания в народа лечебен

способ. Ала вжв втората половина на 19. век в западна Европа и главно в Германия, се е зародило научно обосновано лекуване с *безвредни* представители на растителния свят, известно под името фитотерапия (от гръцките думи; „фито“ растение и „терапия“ лекуване). То е привлякло и привлича все повече и повече вниманието както на широките кръгове на обществото, така и на медицинския свят в Германия, в Русия и другаде. В Германия съществува и широко развива своята дейност „Дружество за лекуване с растения“ (Verein für Pflanzenheilkunde) със свой периодически орган и с голям брой свои членове, между които влизат и не по малко представители на официалната медицина.

Фитотерапията или лекуването на болестите с лечебните сили, които крият в себе си безвредните растения, е клон от физиатрията, т. е. от природните методи на лекуването; растителното лекуване не трябва да стои откъснато от своите родствени клонове, физическия труд и вегетарианския режим на хранене. Особено ярко се подчертава родствената връзка на фитотерапията с вегетарианството. Вегетарианството учи, че човек трябва да търси своята храна, т. е. извора на своя живот, не в убитите животински трупове, проникнати с отрови и с продуктите на усилващо се гниене, а в растенията и плодовете, тия първи възприемачи, трансформатори и акумулатори на слънчевата енергия, мощния извор на всеки живот на земята. Чрез тяхние, синовете на земята, се приобщаваме към слън-

цето, получаваме неговите лъчи и ставаме „деца на слънцето“. — Онова, което не може да бжде храна за нас, което не може да се аммилирва от организма, което е вредно и отровно за него, не може също така да представлява лък не може да ни лекува. Продуктите на химическата индустрия и веществата от трупа на изкуствено заразено с бактерии животно, които се употребяват сега във вид на лекарства и серуми, бидейки силни отрови и не асимилируеми вещества, не само не са годни да лекуват, но и са абсолютно пакостни за организма, като докарват при дълга употреба до тежки и катастрофални последици за организма и най-вече за нервната система в него. С малко, но силно изразителни думи професор В. Tall, доктор по медицина, е нарисувал картината на гибелните сетнини, която се получава при лекуването с отровни химикалии и с отрови вжобще. „Да можаха — казва той — тия студени образи и тия разнищени скелети да говорят, дълбоко из гроба те б.ха ни казали с гръмовен глас: Ей туй бозайниче бе отровено с каломел! Ей туй дете умря от хинин! Ей този юноша загина от употреба на силитра и дигиталис! Ей тази жена намери своята смърт от лекуване със стрихнин!“ . . Фитотерапията ни посочва да търсим за своите болести лък в природата, в лечебните сили на безвредните треви и плодове. В това насочване фитотерапията се основава както на неизвратеният инстинкт на човека и животното, така и на строго научни изследвания и на опити с растително лекуване.

Науката против алкохола.

Вжпроса за вредното влияние на алкохола в физическо отношение е вече решен. Че алкохола е отрова за живия организъм на животното и на растението, това е вече несъмнено. До сега вярваха, че алкохола е отрова само в голямо количество, а в малко не само не е отровен, но е даже хранителен; обаче, последните по-точни изследвания показаха, че тжй наречения физиологически ефект (вжзбудането), причинен от малкото количество алкохол, е само опит за самозащита на тялото, т. е. резултат от борбата на тжканите с отровното влияние вжрху тях на алкохола. Това се вижда добре при действието на алкохола, даже при малко количество, вжрху отделянето на стомашния сок. По-голямата част от този отделен сок представлява слуз, а това показва, че неговото отделяне става, за да предпази тжканите от раздражителното влияние на алкохола. Д-р Павлов доказва с опити, че алкохола кара стомаха да отделя много слуз, а още повече стомашна киселина, но не оказва влияние на пептическите жлези. А когато това се повтаря често, казва д-р Ууд, то пептическите жлези и тези, които приготвят стомашната киселина, се разрушават и се получава катар в стомаха.

Мнението, че алкохола е вжзбудително средство, изгуби силата си, защото сега вече е доказано, че алкохола само временно раздражня нерв-

ните краища на лигавата ципа в стомаха. А веселието, което възбужда малкото количество алкохол, не е от неговата възбудителна сила, а от неговото опoitелно действие върху мозжчните центрове.

Отровното влияние на алкохола върху тжканите на нашия организъм признава и проф. Мечников, Той, д-р Абот и много други свидетелствуват, че алкохола намалява нашата жизнена способност, а също и силата ни да се бориме с болестите.

Напоследък пътешествениците по студените полярни страни изоставиха да вземат със себе си и алкохол. По личен опит и по научни изследвания те се убедили в неговата ненужност. А този факт е твърде важен, тжй като именно в такива условия трябвало би да вземат алкохол, ако той е източник на енергия.

Друго важно доказателства за отровността на алкохола служи това, чо той пречи на образуването и натрупването *гликоген*¹⁾ в черния дроб, като намалява с това пречане неговата способност да се бори с болестите.

Друго ново доказателство против алкохола е това, че той спомага за самоотравянето в червата. А Ком, Тисие, Мечников, Норден и други авторитети са доказали доста ясно голямото значение на чревното самоотравяне, както в острите, така и в

1) Гликогена се образува в черния дроб и когато тялото се нуждае от захар, то гози гликоген се обржща на захар и се разнася по тялото чрез кръвта.

хроническите заболявания. Преди десет години д-р Дейна изказа предположение, че нервните болести се появяват от тези отрови, които се всмукват от червата. А Мечников доказа, че надебеляването на кръвоносните съжжди (артериосклерозата) и предвременната старост се дължат повечето на чревното самоотравяне.

Д-р Ком в Лозана и д-р Лейн в Лондон, заедно с други, доказват, че неврастенията и др. нервни болести, а също и кожните заболявания и даже голяма част от хроническите болести се дължат на продължителното влияние на отрогите усвоени в нашите черва.

Според професор Атуатер алкохола в голямо количество е несъмнено отровен, а в малко количество се стреми да разложи белтъците. А щом в голямо количество е отровен, а в малко пречи на албумина, алкохола не може в никой случай да ни служи за храна и питие.

Алкохола не дава и мускулна сила. И науката и живота доказват това, казва д-р Ейбл. Това се отнася до всички мускули и до ония, които не зависят от нашата воля. Д-р Хейг е доказал това с опит над сърдцето.

Алкохола не може да бъде също и лекарство ни при една болест. Значи алкохола не е ни храна, ни питие, ни лекарство. А като обществено зло, всеки знае неговото лошо влияние върху духовния живот на хората.

За това ний трябва да го премахнем и да не го употребяваме никога.

Медицински сведения

Първа помощ в нещастни случаи.

Несвест. Тъй като при падане в несвест кръвта се држпва от мозжка, потребно е отново да се снабди той с кръв. Изнася се болния на свеж въздух, слага се хоризонтално и му се повдигат нозете по-високо от главата. Попржскването със студена вода, нишаджрен спирт, валериана и др. т. могат само да предупредат падането в несвест, но да не сжкратят неговата продължителност, щом веднаж падането се е почнало.

Кржвоизлияние. Когато при нараняване кръвта тече на голяма струя или блика като фонтан по-високо от мястото на кржвоизлиянието, туря се от платно, кжрпа и др. т. бржнка, която силно се затяга с проврена в нея клечица. Ако кръвта само капе, то се оставя тя тжй, като се оросява раната с охладена вряла вода или, по-добре, гореща (48—50, R; 60—65, C). На места, неудобни да се турне бржнка и да се оросява, следва да се претегне с превржзка. Като се потопи няколко пжти в гореща пепелена вода добре изпрано платно (по-добре изгладено) и като не се пипа с пржсти раната, да се сложи на раната и здраво да се завжрже. Раната в никакжв случай да не се пипа с ржка, а така сжщо и тая част от превржзката, която се докосва до раната. При голяма загуба на кръв дава се на болния да пие чай, кафе или му се дава вода чрез клизми (1 чаша топла вода, една чаша с вино, $\frac{1}{2}$ чаена лжжичка сол, като се взима по $\frac{1}{2}$ чаша на клизма и това се повтаря 8—12 пжти през

$\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ час). За по-добро хранене на обезкръвения мозък да се повдигнат нозете по-високо от главата и дори да се изгони от тях кръвта, като се престегне до болка, начевайки от стъпалото та до слабните.

Кръвоизлияние от носа. Ако у здрав и силен човек в пек се случи да потече кръв, то бедата още не е голяма. Но кръв тече от носа по-често у хора слаби, болни и у децата; такива кръвоизлияния са опасни: слабият човек и тжй има малко кръв, а тогава тя напусто отива; тука е потребно кръвта по-скоро да се спре, защото слабият човек или дете може да умре от кръвоизлияние от носа.

Такъв болен трябва да се изнесе на пресен въздух, да се сложи на гръб и да му се подложи нещо високо под главата. На челото и през носа трябва да му се турне кърпа, намокрена със студена вода или с оцет. Ако това не помогне, нужно е да се затъкнат ноздрите с памук или парцалчета и да се стиска носа с пръсти и да се вика лекаря.

Ако кръвоизлиянието се случва често, то непременно трябва да се лекува, значи, има някаква болест.

Счупване. Ако при счупването има рана, да се завърже с най-чисто платно, като никак не се пипа с ржце раната: инак ще се зарази кръвта. Строшената ржка или крак леко се повдигат, поставят се на гладка тжнка тухличка или джка, от двете им страни се поставят джлги, тесни торбички с пясък (може и чорапи). При превързването на такива болни стараят се, щото строшените кости да не смазват месото и да не прорязват кожата. Заради това по протежение на цялата ржка или нога от

всички страни се поставят гладки трески или кори от дърво и здраво се свързват на 3—4 места.

Чужди тела. В ухото. Насекомите се прогонват от ухото като се влива в него топла вода. Във всички други случаи (грах, зърно, вишневи семки и др. т.) се отстраняват чрез промиване от спринцовка с топла вода. Като се обтегне ухото назад и на горе, пуща се струя вода по горната или задня стена на ушния проход. При несполука по-добре е да се остави ухото в покой, отколкото да се опитва да се изкара чуждото тело с фуркет, с игличка и др. т. само ще произлезне малко, а барабанната мембрана ще се повреди.

В окото. Да се обжрне клепката и да се отсрани чуждото тяло с крайчеца на чиста кърпичка, а най-добре е да се промие с топла вода. Който не умее да обржща клепача, нека го опжне на края и да промива със спринцовка по направление на носа. Да се завърже окото с чиста носна кърпичка; да се избягва да се търка, а толкоз повече да се облизва с език.

В гърлото. Много често се чини, че костта е далеко в гърлото, когато тя е съвсем близо в джното на езика. Да се огледа добре това място и да се измъкне с пръсти. Ако тя се не вижда, то нека се гълтат сурови яйца и слабо сдъвкана кора от хляб. Понякога се случва че лицето както седи до масата, внезапно пада като мъртво. Нужно е скоро да му се отвори устата, да се пххне дълбоко в гърлото големия пръст и да се измъкне глътката, която е закрила входа в дихателния канал. Главното е да не се губи присъствие на дух.

Запушване на носа. Децата понякога като си играят, завърат си в носа ту някое копче, ту някое зърно грах.

Понякога в носа се скрива някоя хлебарка. Никога не трябва сами да се стараем да извадим с фуркет или нещо друго тия неща, а най-добре е леко да се спринцова носа с топла вода; да се спринцова трябва търпеливо, и хлебарката или другото насекомо от това ще излезне. А ако копчето или зърното грах не излезне, то трябва да се повика лекаря.

Изгорено (място). Изгореното бива слабо и силно; най-слабо е изгореното тогава, когато кожата само почервенеет, жари, гори. Ако изгореното е било по-силно, то твърде скоро на почервенялата кожа стават мехури и болката е по-силна. Изгарянията биват така силни, че от тях се умира.

При слабо изгореното помага студената вода, стрити сурови картофи, брашно, вжобщо всичко, което не подлютва раната; така заздравява скоро.

Когато изгореното е по-силно с мехури, то мехурите не трябва да се скъсват, а трябва да се прободат предпазливо с игла, иначе те непременно ще се скъсат с част от кожата и тогава изгореното повече боли. Като се прободят мехурите, трябва да се завърже изгореното място с тънка кърпичка, само че не суха, а намазана с масло: Краве (несолено), дървено, все едно, каквото има под ръка. Добре помага варовита мас, само ако може да се приготви. Тя се приготвя твърде лесно: шепя гасена вар се полива с вода и се остава да се оттаи. С тази вода се смесва наполовина дървено масло (зейтин) или превряно конопено масло, размесва се добре, и тази мас тургат на кърпа върху болното място.

Кърпата с маслото или маста трябва да се мени два пъти през деня.

При силни изгаряния, от изгорения човек трябва да се смене дрехата много предпазливо, — да не се кжса, дето е засжхнало, а да се намокри с топла вода. След това всички изгорени места се превжрзват с някакво масло или още по-добре, с варовита мас. Ако са изгорени пржстите на ржцете или нозете, трябва между тях да се поставят кжрпички, за да не се слепят пржстите един с друг, а инак много ще боли, когато се отлепват.

Когато се изгори някой с царска вода*), витриолно масло, то и това изгорено се лекува както и простото.

Удавяне. Разсжблича се удавения, слага се надолу с лицето, а под корема му се туря некаква дреха. Като се стискат страните на гжрдите от кжм гжрба, изтегля се от дробовете водата и с това се произвежда изкуствено дишане. Понякога *се случва* да се произвежда с часове. Изкуствено дишане се произвежда по следния начин. Трябва на примрелия да се подложи нещо под гжрба, за да се издигнат гжрдите нагоре; с пржсти, обвити с носна кжрпа или салфетка, хваща се язика, здраво се изтегля и се дава да го джржи помощника. След това застава се зад главата на примрелия, хващат му се двете ржце за лактите, повдигат се нагоре над главата, след това се отпусчат и се притискат свитите лакти плтно до гжрдите. Вторият начин е: примрелия се поставя с лицето надолу, под гжрдите му се слага вжзглавица, после се обржща на страни и гжрба му, след това с бжрзо движение се докарва пак отново с лицето на долу; това се повтаря 15—20 пжти в минутата до като примрелия не задиша сам. Тогава е необходимо да се погрижим за

---

*) Смес от азотна и солена киселини.

вжбуждане дейността на сърцето. Биенето на сърцето се познава по пулса. Той се усеща там, дето се свива китката на ръката. Тука с мекото на палеца се намира костният издатък. Като се турнат до него по посока на лактя тритях пръста (показалеца, средният и безимения) пулса се намира. У възрастните той бие 80 пъти в минута. Ако пулсът не се усети, то остава да се подслуша самото сърце между петото и шестото лево ребро посредата, между цицката и гръдта. При слабо биене на сърцето дава се на болния силно кафе, чай, вино или ракия (по 1—2 чаени лъжички през половин час); ако има аптека у дома, дават му се валерианови или хофманови капки, по 10—15 капки през $\frac{1}{4}$ час. На тия, които се намират в безсъзнателно състояние, се възбужда сърцето, дразнейки слезестата обвивка или кожата. Зарад това се гжделичка с перце в носа, дава се да мерише нишаджрен спирт, предварително като се намокря с него кърпа, така също тютюн, силен оцет и др. т Разтрива се кожата с платно, а стъпалата с четка и се налагат с синапово семе.

Отравяне от недогорели въглища. Ако това отравяне не е силно, то минава само по себе си. Но ако отровения човек е станал безчувствен, примрял, то щом се забележи това, веднага да се изнесе от задушното място. Ако няма къде да се изнесе, трябва да се отвори вратата съвсем, за да излезе задушливия газ от стаята. Отровения трябва да се разтрива с какъв и да е плат и да му се обливат главата и гръдите със студена вода. Ако има на ръка нишаджрен спирт, трябва да му се даде да мерише и да се натърка с него главата; освен това да се капнат в чашка с вода 5 капки нишаджрен

спирт, и да се влеят в устата на отравения. Ако всичко това не помага и човекът си остава примрял, прави се изкуствено дишане (гледай удавянето).

Замржване. Замржналото място не трябва да се сгрява на огън, а трябва да се разтрива с сняг, ракия или ракия с пипер. След това вече, когато кожата се оправи, тогава трябва да се завърже измржналото място с нещо топло. Ако има мехури, трябва да се прободат с игличка и да се превържат с масло. Ако почнат да загняват, трябва да се държат чисто и да се превързват като рана или язва. Замржналият до безчувствие не трябва да се внася веднага в топла стая, да се внесе в студена, там да се увие в намокрено в студена вода платно, чершаф или перде и добре да се разтрива. Когато тялото почне да се сгрява, трябва платното, чершафа да се намокри в по-топла вода и да се разтрие измржнания добре, а после вече да се внесе в стаята и изпърво да се сложи на пода. На пода ще бъде по-хладно, а на топло не ще му бъде добре. Ако замржналият се е малко посвестил, трябва да му се даде ракия. После вече когато той съвсем дойде на себе си, ще може да се сложи на кревата (оджра), да се избърше до сухо, да се облече и да се покрие с топли завивки.

Удар от мжлия. — Мнозина мислят, че гърмът убива хората, но това не е вярно; убива мжлията, а гръма се чува после вече; мжлията убива с това, че зашеметява, оглушава и изгаря човека. На хората убити от мжния, често или са пречупени ръцете, краката и ребрата, а така също има и силни изгаряния; но това не е винаги: понякога хора умират от мжния все едно като то удар. — Не винаги хората умират от удар на мж-

ния: понякога се лишават само от сетивата както е в несвест, а понякога сжвсем умират. Затова когато мислим, че е жив човекжт, трябва предпазливо да го сжблечем за да видим дали няма някжде изгорено и счупено, а след това да полеем главата и гжрдите сжс студена вода, да му дадем да мерише спирт и да вжршим всичко което вжршим с примярдия. Изгореното и счупеното трябва да се превжрже. Да се зарива в земята такжв човек не трябва, защото с това може да му се повреди, а вместо това по-добре е да се обвие цялото тяло в мокжр чершаф или около него да се наслага влажна пржст, но така шото гжрдите и лицето да са свободни, за да не бжркат на дишането. През време на буря не трябва да се стои около високи джрвета или стжлбове: те силно привличат мжлнията.

Ухапване от змия. У нас отровни змии са усойницата и пепелянката. На пролет змията е най-отровна. Тия змии имат в устата си два зжба, в тия зжби има по едно каналче, което води до една торбичка, пжлна с отрова. Когато змията ухапе, отровата излиза от торбичката през каналчето в раната. Ако е ухапала неотровна змия то раничката от ухапването ще бжде назжбена а ако змията е отровна, то ще има две кржгли ранички. След ухапването това място силно боли, мястото около раничката почва да се загрява и да отича, така че може да отече цялата ржка или нога.

Ако змията е много отровна, то ухапания слабее, пада в несвест, изстудява се, бжлнува и умира.

Щом като е ухапала отровна змия, нужно е веднага да се изсмуква от раничката кржвта с уста и, ако има

всичко, което е потребно, под ржка, то да се изтегли кръвта от раната с рогче*); след това да се прегори раната с калено желязо и на болния да се дава да пие по често по половин чашка вино. На ухапаното място да се турне кжрпичка, натолена в ледена вода, а ако има лекарство, размесва се в чаша вода около 4 гр. марганцово-кисел калий, потапя се в тая вода кжрпичката и се слага на ухапаното.

Отравяне от гжби. — В някои гжби има отрова, от която може силно да се заболее и дори да се умре. По-често има отравяне от мухоморките: шапката им е червена, с бяли петненца. Да се заболее може и от добри гжби, ако те са повредени. От отравяне с всекакви гжби настжпва силна жажда, бжлване, диария, остри болки в стомаха, спазми (сгжрчвания) и след това сжнливост. От повредени гжби острите болки в стомаха са още по-силни. За да се помогне на такива болни, трябва да се постжпи така, както и при другите отравяния; най-добре е да се дава силен чай или отвара от джбови кори. Главата да се полива с студена вода, а цялото тяло да се разтрива. Да не се дава кисело.

Наши и интернационални идейни организации

У нас. — Вегетарианството движение се изразява и импулсира от *Бжлгарския Вегетариански Сжюз*, обединяващ отделни вегетарианци и вегетариански групи. Той има свой орган „*Вегетариански преглед*“, издаван

---

*) Има особени рогчета за изтегляне на кръв.

от Вегетарианското Кооперативно Дружество (ул. 6 „септември“, № 1, София, годишен абонамент 30 лева) Б. В. С. е широка идейна организация, в която се застъпва не само вегетарианството — основата на организацията — но и всички страни на оня висш мироглед — единение и мир между хората, от една страна, и между хората, животните и цялата природа, от друга, — на който вегетарианския режим на хранене се явява като последица. — Адрес: секретариат на Б. В. С., ул. „6 септември“, № 1, София.

— *Вегетарианското Кооперативно Дружество в България* (седалище: ул. „6 септември“, № 1, София) е рожба на Българския Вегетариански Сюз и изразител на неговите материални, практически предприятия. То има за задача да открива вегетариански гостилници, вегетариански стопанства, сушилни, санаториуми и др.

— За разпространение идеите на *Хенри Джорджа* у нас ратува „Фонд Хенри Джордж в България“, (ул. „Македония“, 29, Пловдив). В програмата на Фонда се казва: „Земята, основата на всеко народно съществуване, принадлежи на всички хора, а продуктите на човешкия труд принадлежат на ония, които са ги произвели. Осъществяването на тоя лозунг е задачата на *Фонда Хенри Джордж в България*.“

В странство. — Седалището на **Universala Esperanto Asocio** (*Всемирен Есперантски Сюз*) — ЦЕА — е Швейцария: Genève, Boulevard du Théâtre, 12. Това е голяма интернационална организация за взаимни услуги, със свой месечен орган **Esperanto** и с почетни делегати в различни, дори най отдалечените страни на земното кълбо.

— Органа на **Vegetara Ligo Esperantista** (Вегетариански - Есперантски Сюз) е **Vegetarano** (Вегетарианец), тримесечно списание, редактирано от Oscar Bünnemann, Hamburg — Fuhlsbüttel, Alsterkrugchaussee, 586. Год. абон. за България 20 лв.; записване при Д. Симеонов, секретар на вегетар. есперантското д-во в България, секция от V. L. E. (ул. „6 септември“, № 1, София.

— Руските последователи на Л. Н. Толстия в настояще време са обединени в „Общество на истинската свобода в памет на Л. Н. Толстия“, което издава месечно списание „Истинная свобода“, редактирано от В. Булгаков и Ал. Сергеенко при близкото участие на Чертков, Горбунов-Посодов, Н. Гусев и Ф. Страхов. Отделно под редакцията на Чертков излиза периодически и списание „Голос Толстого“ — „Единение“.

— Органа на „безвластните социалисти в духа на Л. Н. Толстия“ в Австрия е „**Erkenntnis und Befreiung**“ („Познание и освобождение“), редактиран от **Pierre Ramus**, Shiesstattlegraben, 257, Klosterneuburg Wien.

— Антимилитаричният интернационал има свое седище в Холандия. Интернационален секретар: **J. Glesen**, Heerenweg 14, **Utrecht, Hollande**. Интернационала се стреми да възстанови интернационален контакт между разнообразните антимилитаристични течения, като препоръчва и насърчава отказите от военна служба и война, от приготвяване на всякакъв оенни материали и др.

Съдържание

---

1. Календар	3
2. Толстой	11
3. Историческа приказка <i>С. А.</i>	14
4. Трима братя (сжн) <i>К. Михелсон</i>	18
5. Предание за праведния народ	20
6. Главния закон	21
7. За вярата в Бога <i>С. А.</i>	22
8. За любовта и за непротивлението на злото с насилие	25
9. Защо не се обичате като братя? <i>Ламене</i>	27
10. Назарени	28
11. За физическия труд (изречения).	30
12. Земелния въпрос <i>С. Делкинов</i>	32
13. За земята	35
14. Как живеят духоборите без частна собственост	37
15. Национално дразнене.	40
16. Международния език <i>Я. Тодоров</i>	43
17. Вегетарианството	45
18. 12 заповеди на здравето	46
19. Природно лекуване с треви <i>Я. Т.</i>	47
20. Науката против алкохола	50
21. Медицински сведения.	53
22. Наши и интернационални идейни организации 61	61

Книгоиздателство „ВЪЗРАЖДАНЕ“
СОФИЯ — УЛ. „БОТЕВ“ 13.

КНИГИ ПО: ВЕГЕТАРИАНСТВО, АНТИАЛКОХОЛИЗЪМ,
ЕСТЕСТВЕНО ЛЕЧЕНИЕ И ПРИРОДЕН ЖИВОТ.

Д-р А. Кингсфорд. Научните основания на вегетарианството	4·50
Е. О. Димшиц. За вегетарианството	2·—
Д-р А. Хейг. Диета и храна	6·—
Р. Х. Хуелдон. Бждащата храна	6·—
Е. Калмайер. В хармония с природните закони	2·—
Jenny . Запазване зеленчуци чрез консервиране	1·—
Д-р А. А. Ясиновски. Албуминизъм (месоядието като самоотравяне)	5·—
Д-р Келог. Да ядем ли месо ?	10·—
Jenny . Вегетариански другар (наставления и рецепти за приготвяне безотровна храна и питие)	4·—
Проф. П. Фйорстер. Вегетарианството — основа на нов живот	1·50
Вл. Чертков. Животът е един	5·—
Л. Н. Толстой. Защо се опояват хората? и Богу или Мамону	2·—
Д-р П. Картон. Трите вредни храни	3·—
Д-р Паско. Неправилното хранене — причина на израждането	2·—

Книгоиздателство „ВЪЗРАЖДЕНИЕ“
СОФИЯ — УЛ. „БОТЕВ“ 13.

От Л. Н. Толстой :

Основите на нашето верую	1.—
Истински живот.	2.—
В какво е щастието?	2.—
Неизбежен преврат	3.—
Освобождение	2.—
Едната заповед	2.—
Лжлива наука	2.—
Насилие или любов	3.—
Патриотизъм.	1.—
Ясно-полянското училище	2.—

Разкази за народа от Л. Н. Толстой :

Приказката за Иван Ахмака	2.—
С какво живеят хората	2.—
Много ли земя трябва на човека и др. раз.	2.—
Карма — Това си ти — Асархадон разкази	2.—
Дето има любов там е и Бог и др. разкази	2.—
Трима сина и др. разкази	2.—
Двамата старци	2.—
Кръщелникът и др. разкази	2:50
Първият спиртовор и От нея са всички качества.	3.—
Бог вижда правдата . . . Свещица—Разкази	2.—
